

M05C – zöld útvonal

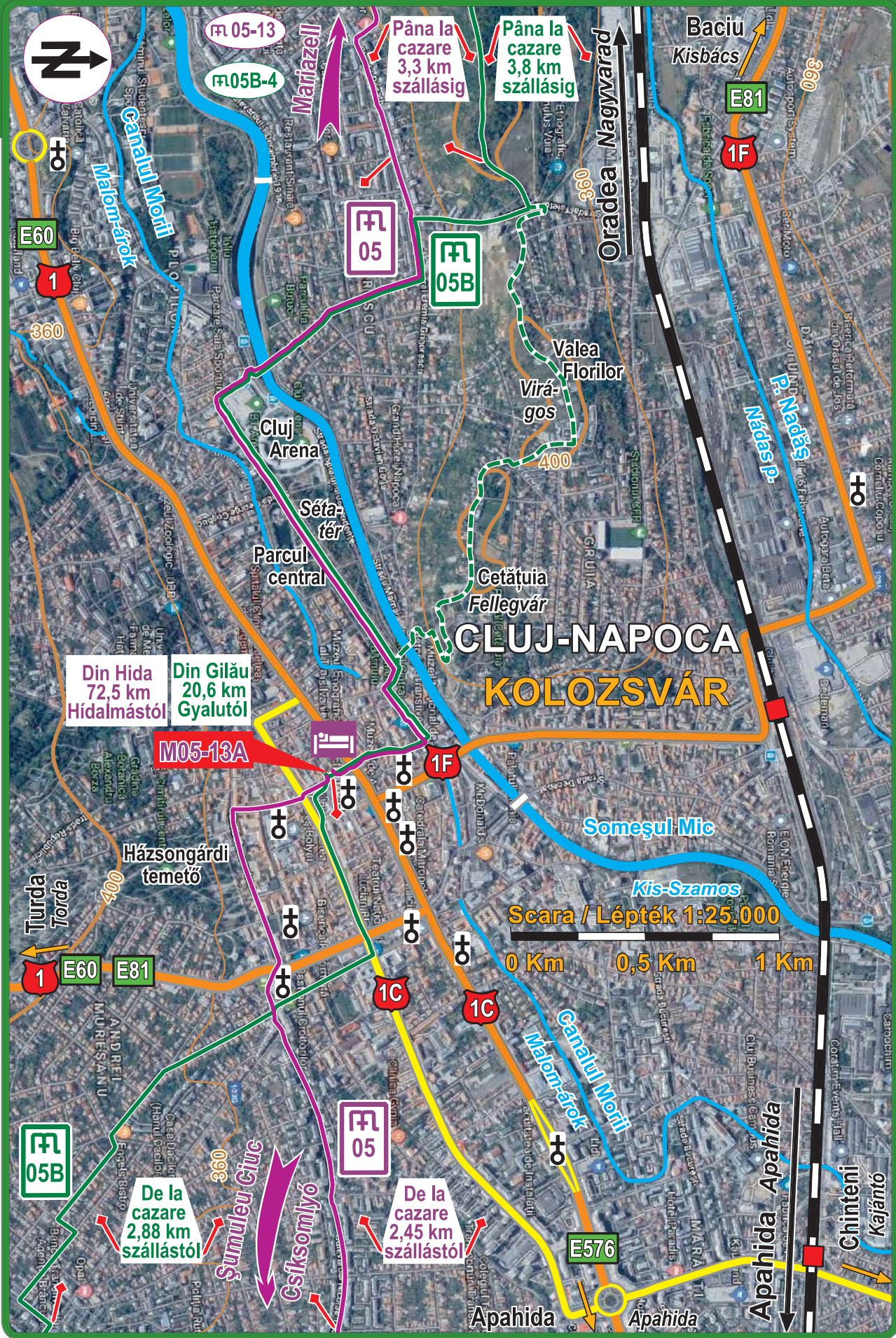
Kolozsvár, Györgyfalva, Kolozs

28 km, 9-10 óra

Kolozsvárról a Főtérről indulunk, és délnek tartunk. A Györgyfalvi úton (Constantin Brâncuși) indulunk kifelé a városból. A zsúfoltabb utat elhagyva, az újonnan épülő Borháncs negyed villái között gyalogolva magunk mögött hagyjuk a várost, előttünk a Felleki-hegy látványával. A hegyet nem fogjuk a tetejéig megmászni, a Palocsay-kertbe (illetve, ami még maradt belőle) érve szintvonalon haladva Györgyfalva felé irányulunk. A Kolozsvár körgyűrűjét, az 1N-es jelzésű főutat egy híd alatt keresszük, majd a 103G jelzésű megyei úton indulunk Györgyfalvára. A katolikus és református templom a domboldalon áll, kissé el kell térni miattuk a főútról. Az ortodox templom mellett térünk le a falu főutcájáról.

Helyi érdekességek

Györgyfalva (Gheorgheni) nevét temploma védőszentjéről, Szent Györgyről kapta. Először 1332-ben említik villa Georgii, majd 1384-ben Gyurgfalva néven. A helybéliek szerint a falu keletebbre feküdt, ám az első tatárjáráskor lakóinak el kellett menekülniük. Egy György nevű pásztor mentette meg őket a veszélytől és talált új, alkalmas letelepedési helyet a most is látható Falukútja körül. A falu határában egy területet mai is Várhegynek, egy másikat pedig Templomdombnak neveznek. A györgyfalviak életében jeles napnak számított a Szent Márton-nap, a nagypéntek, valamint a Szent György napi búzaszentelés. E napon ünneplőbe öltözve, a templomi zászlókkal kivonultak a határba, s ott a pap megáldotta a zsenge búzamezőt, kérve az eget, hogy mentse meg a termést a jégtől, a csapásoktól. Római katolikus temploma a reformációt követően a reformátusoké, majd ismét a katolikusoké lett. 1570-ben átépítették. A templomban több középkori építészeti részlet maradt fenn (kőkeretes ablak, sekrestyeajtó, a toronyaljba falazott kőkeretes nyílás). Református temploma 1887-ben, tornya 1912-ben épült.

M05C – zöld útvonal

Kolozsvár, Györgyfalva, Kolozs

28 km, 9-10 óra

Györgyfalvát elhagyva Ajton felé indulunk. Aszfaltos úton haladunk, a Csolt-hegy oldalán. Az aszfalton való monoton menetelést elkerülendő letérünk egy földútra, ami Kolozsbós felé halad. Észak felé bal kezünk irányába kitárul a Kis-Szamos völgyének a panorámája. Hátrafordulva búcsúzhatunk a nagyváros betonrengetegétől, ami impozánsan kitölti nyugat felé a völgyet.

Helyi érdekességek

Kolozspata (Pata) a 13. században várbirtok volt a kolozsi sóbányák mellett. Nevét az oklevelek 1229-ben említették először. 1326-ból említenek egy patai (*Patha*) nemest, aki Zsuki Miklós szerviense volt. 1429-ben *Eghazaspata* néven említették. A 16. században két településre, *Magyar* (vagy *Felső*-) és *Oláhpatára* oszlott. 1850 tavaszán Vaszilika Kretz több birtokostársával együtt kihirdette, hogy azontúl minden péntek ünnepnapnak számít, és péntekenként nem szabad dolgozni. A kolozsvári kerületi parancsnok azonban az akciót törvénytelennek nyilvánította. Református egyháza a 18. században filia, a 20. század elején anyaegyház volt. 1954-ben kivált belőle Bodrog.

M05C – zöld útvonal

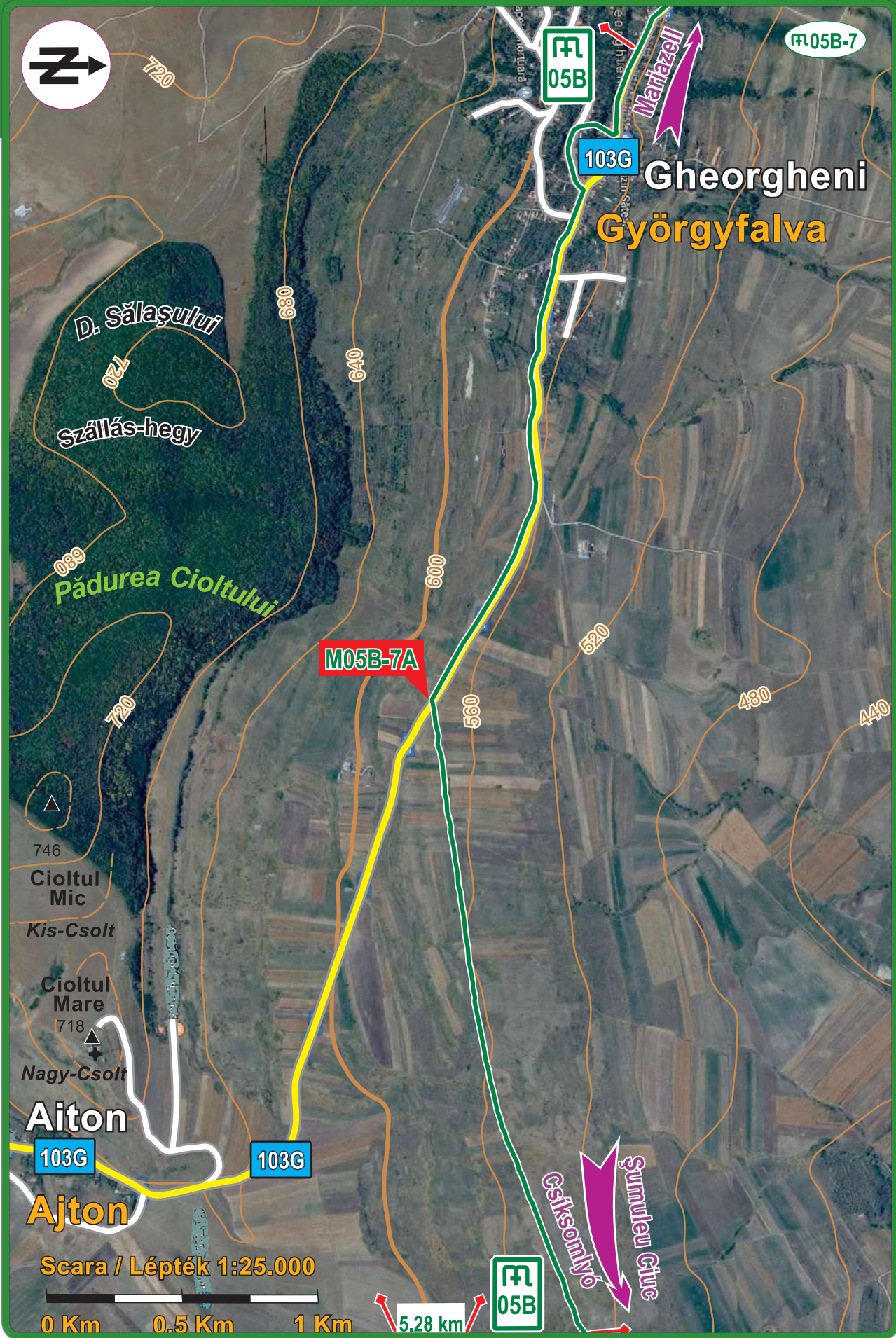
Kolozsvár, Györgyfalva, Kolozs

28 km, 9-10 óra

Az aszfaltos utat elhagyva szántóföldek és legelők között haladunk keleti irányba. Balra tőlünk emelkedik a Csolt hegye. Ennek déli oldala már az Aranyos vízgyűjtőjéhez tartozik. Legközelebbi település a Csolt déli oldalában Ajton.

Helyi érdekességek

Ajton (Aiton) község neve egy ómagyar személynévből származik, az pedig egy „arany” jelentésű török altun szóból. Történeti névalakjai: 1320-ban Ohthunth és Ohtunteleke, 1329-ben Ahton, 1334-ben Ohcum, 1345-ben Ahthun, 1366-ban Ohtun, 1398-ban Hohthon, 1411-ben Ohthon, 1456-ban Aython, 1470-ben Oython, 1850-ben Ajtonu. A község környékén kora rézkori leleteket tártak fel. A 18. században itt találtak egy kb. 108-ból származó római mérföldkövet (miliarum), amelynek tanúsága szerint a Potaisától eddig húzódó utat a cohors I hispanorum miliaria építette. A település első okleveles említése 1320-ban és 1323-ban a pápai tizedjegyzékben fordul elő: Ohthunth de Comitatu de Kulus. Ebben az időben már templomos hely volt. 1316 előtt a falu a Zsombor nemzetségbeli Lőrinc fia István birtoka volt, míg Ajtontelke, a régebbi faluhely, vagy a falu határában levő állattartó szállás a Barsa nembeli Chunka Lászlóé és fiaié. Károly Róbert király azonban mindkét birtokot elkobozta, és Elefánti Dezső sebesvári várnagynak adta. 1320-ban azonban Elefánti Dezső megöli szervientjét, Ajtonyi Lőrincet, aki után László nevű öccsének fia kap vérdíjat. A Zsombor nemzetség itteni birtokát 1345-ben a szász Brassai, vagy más néven Sombori család kapta meg. A 15. században köznemesi családok, a 18. században a Kemény és a Bethlen család birtokolta. Az 1922-es agrárreform előtt legnagyobb földbirtokosa a Zeyk család volt. 1878-ban tagosították a határát, ekkor tértek át a kétfordulós földművelésről a négyfordulósra. Magyar lakói elsősorban a györgyfalvai és (amíg léteztek) a rődi magyarokkal házasodtak.

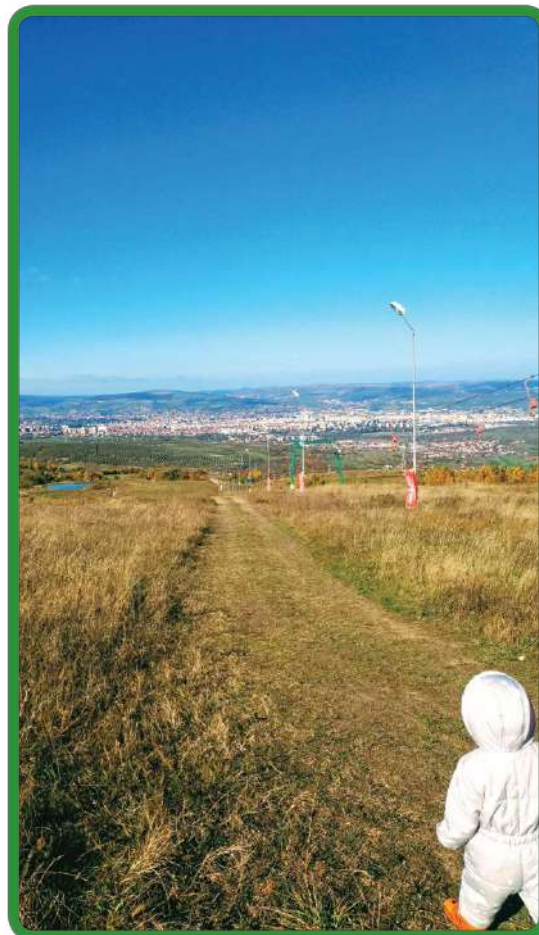

M05C – zöld útvonal

Kolozsvár, Györgyfalva, Kolozs

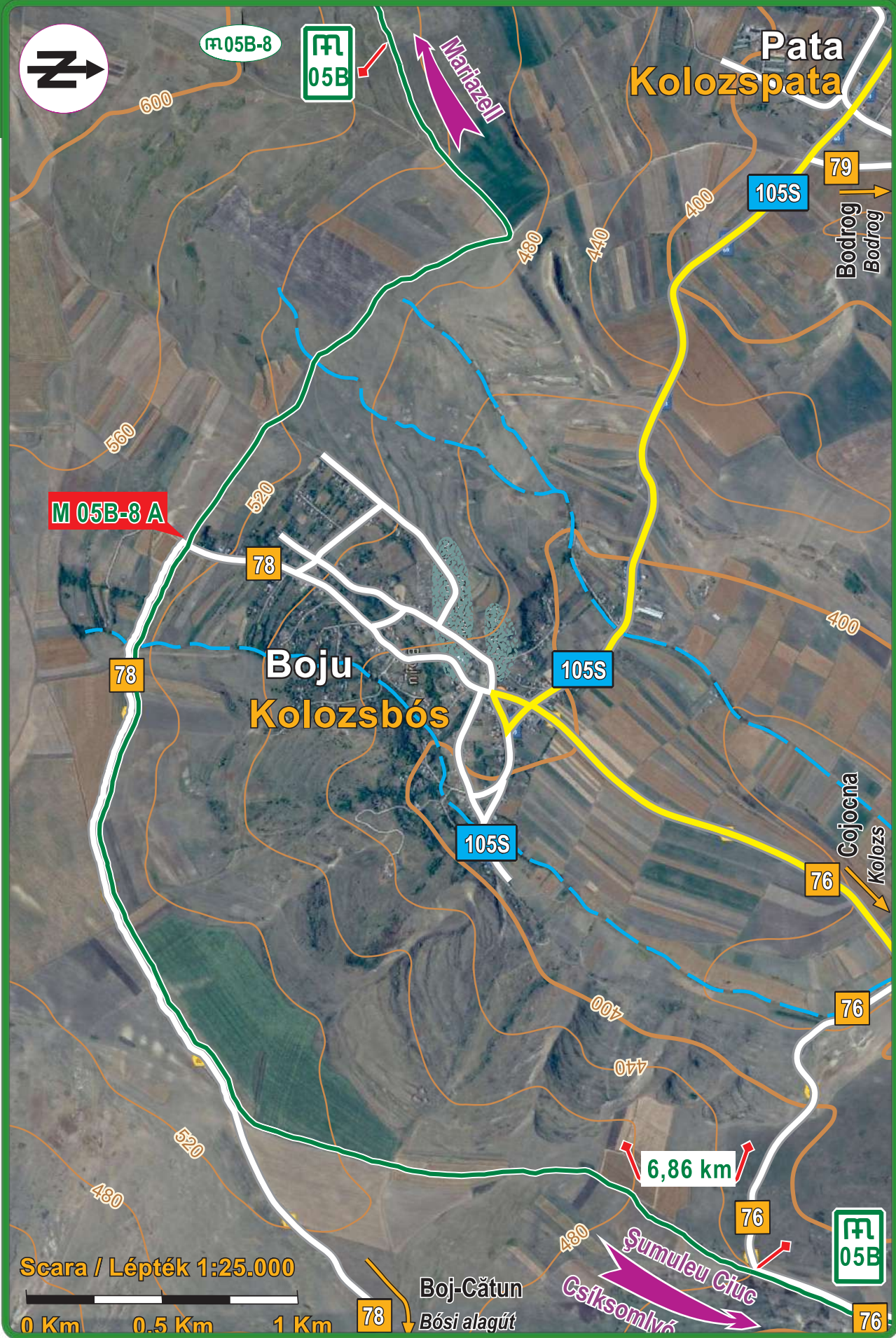
28 km, 9-10 óra

Előttünk a völgyben terülnek el Pata és Bodrog falvak. Oda a Kolozsvár körgyűrűjéből leágazó úton lehet eljutni innen csak a mezőn keresztül érhetőek el.

Helyi érdekességek

Kolozsbós (Boju) határában római kori falmaradványokat és kerámiákat tártak fel. Első írásbeli említése 1377-ből származik. A régészeti falu 2010 óta Kolozs megye történelmi műemlékei közé tartozik. A falu fennállításáról írott dokumentum először 1241-ben ír, itt *Villa Boscu* név alatt emlegetik. 1346 évében szintén megemlíti más írásos dokumentum, ekkor *Bos* név alatt Chech de Rediu birtokaként. A falu már a római idők óta útelágazás volt, mely a Kolozs és Torda települések között áthaladó utat kötötte össze a Kolozsvár–Torda útvonallal, Apahida településen keresztül. A falu területén kimutatták egy sólelőhely, illetve sós vizű források létezését. A falu lakossága már régi idők óta tud a területén található sósvizekről.

M01C – zöld útvonal

Kolozsvár, Györgyfalva, Kolozs

28 km, 9-10 óra

Kolozsvár keleti része egyúttal a Mezőség nyugati határa. A kolozsi ortodox templom jelként mutatja az útvonalat. Kolozsbós határát érintve, a Szamos–Aranyos vízvásztón haladunk tovább. Legelők és megművelt földek váltogatják egymást. Így érjük el az alagutat. A Kolozsvár–Aranyosgyéres vasútvonal a dombok között kígyózik, kerülgetve őket, vagy átbújva rajtuk. A Kolozsi-hegy déli részére érünk ki, jó nagy távolságra az ortodox templomtól, ami jó ideje az útirányt jelezte számunkra. Nem kell visszamennünk az ortodox templomhoz, ahol az országút halad, hanem eredek utcákon, sikátorokon, lépcsőkön ereszkedünk be Kolozs községbe. Messziről megcélazzuk a három templom valamelyikét. Szélesen terül a falu a völgyben, aminek a közepén a sós tavak vannak.

Helyi érdekességek

Kolozs (románul Cojocna, németül Salzgrub) régészeti feltárások szerint már a római korban is sóbányáiról volt nevezetes. Nevét az oklevelek 1291-ben említették először, Kolos néven, 1326-ban Kulusakna, 1332-ben Clus, Clusakna neveken. Mezőváros volt, jelentékeny sóbányával, melyet már a 11. században műveltek. 1852-ben bezárták a sóbányát. Ez oda vezetett, hogy megszűntek az állami hivatalok, a polgárság egy része elköltözött, a mezőgazdaság lett a lakosság fő foglalkozása. A település fokozatosan veszített fontosságából. A várost az első világháború idején községgé minősítették le. Az 1910 körül megnyílt sósfürdő sem tudta megmenteni a település városi rangját. A valamikori sóbánya helyén sósfürdő épült, amelynek gyógyvizét reumatikus bántalmak és nőgyógyászati panaszok kezelésére javasolják. Ortodox fatemploma 1797-ben épült. 1808-ban épült a római katolikus, Jézus Szíve templom. 1822-25 között épült a műemlékké nyilvánított református templom. Az unitárius templom szomszédságában lévő lapidáriumban van nyolc darab 17. és 18. századból származó sírkő, valamint a Szent Imre templom néhány épen megmaradt köve.

